

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120205318
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120205318.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Daša Kontríková, v právnej veci žalobcu: H. T., nar. XX.X.XXXX, bytom F., M. XXXX/XB, zastúpeného splnomocnencom: Sidor a partneri, s. r. o., IČO: 52 635 970, so sídlom Hlohovec, Železničná 4/A, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., IČO: 36 234 176, so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, zastúpeného splnomocnencom: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s. r. o., IČO: 47 234 679, so sídlom Trenčín, 1. mája 173/11, o zaplatenie 300,- Eur, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 12Csp/35/2020-49 zo dňa 25. novembra 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 190,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu zamieťa.

II. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 26,66 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 300,- Eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. výrokom priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, s poukazom aj na procesné ust. § 290, § 297, § 251, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2, § 257 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 40Csp/105/2019-19 zo dňa 20.3.2020 (právoplatný dňa 5.6.2020, bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 763,43 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 763,43 Eur od 2.2.2020 do zaplatenia a nahradiť trovy konania v plnom rozsahu, a to z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, keď súd zmluvu o hotovostnom úvere a zmluvu o revolvingovom úvere č. 4406094674, uzavretú medzi žalobcom a žalovaným dňa 24.6.2014 posúdil za bezúročnú a bez poplatkov.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie právne uzavrel, že primerané finančné zadostučinenie možno poskytnúť aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa bolo spôsobilé privodiť ujmu (§ 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa). V spore vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 40Csp/105/2019 bolo preukázané porušenie povinnosti dodávateľa služby (žalovaného), keď napriek tomu, že dlhodobo pôsobí na finančnom trhu v oblasti poskytovania úverov, nekalými obchodnými

praktikami, obchádzaním zákona a neuvádzaním pravdivých a úplných informácií uvádzal spotrebiteľa (žalobcu) do omylu a na jeho úrok sa bezdôvodne obohatil. Žalobca v uvedenom konaní úspešne uplatnil svoje právo a tiež bolo preukázané porušenie povinností zo strany žalovaného ako poskytovateľa spotrebiteľského úveru. Žalobcovi - spotrebiteľovi ujma nielen hrozila, ale konaním žalovaného mu aj ujma vznikla, a to tým, že žalovaný zasiahol do majetkových práv žalobcu. Tento zásah spočíval v tom, že žalobca bol na základe zmluvy nútený splácať splátky až do výšky, na ktorú žalovaný nemal nárok, o čom bolo právoplatne aj rozhodnuté súdom. Majetková ujma spočívala v tom, že spotrebiteľ bol obmedzený nakladať s finančnými prostriedkami, ktorými disponoval žalovaný, hoci na ne nárok nemal. Zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, a to spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda v strate finančných prostriedkov vo výške až 763,43 Eur. Primerané finančné zadosťučinenie má plniť funkciu satisfakčnú, ako aj sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/169/2016). Určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia nie je dané žiadnym konkrétnym postupom ako napríklad určenie výšky škody na zdraví. Závisí od úvahy súdu, akú sumu považuje v tom ktorom prípade za primerané s ohľadom na všetky okolnosti. Žalobcom požadovanú výšku 300,- Eur považoval okresný súd za primeranú okolnostiam prípadu, najmä vo vzťahu k preplatku žalobcu, ktorý bol spôsobilý privodiť ujmu žalobcovi obmedzením jeho komfortu vo všetkých oblastiach života, najmä však vo finančnom obmedzení, ktoré žalobcovi neoprávnenými platbami v prospech žalovaného vznikli, pričom žalobca musel pristúpiť k súdnemu vymáhaniu svojej pohľadávky, a preto žalobe vyhovel v plnom rozsahu, keď má tiež za to, že takto priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia nebude predstavovať prostriedok obohatenia žalobcu.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď žalobca bol v konaní v celom rozsahu úspešný, čo v konečnom dôsledku znamená nárok žalobcu voči žalovanému na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100 % trov konania. Neboli pritom tvrdené a súd ani sám nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 Civilného sporového poriadku), pre ktoré by žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému nemal priznať.

6. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne zmeniť a žalobu zamietnuť, priznať mu nárok na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia, s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, o ktoré opiera žalobca svoj nárok na priznanie finančného zadosťučinenia vyžaduje splnenie niekoľkých podmienok zo strany žalobcu a to, že spotrebiteľ sa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom môže proti porušiteľovi domáhať ochrany svojho práva na súde. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 40Csp/105/2019 bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia, o ktorom rozhodol konajúci súd vydaním rozsudku zo dňa 20.3.2020, čo v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Ďalšou podmienkou, ktorú je potrebné v zmysle zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 splniť je porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom (t.j. zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa) a osobitnými predpismi. Okrem toho nestačí len samotné porušenie zákona č. 250/2007 Z. z., ale súčasne aj porušenie práv alebo povinností ustanovených inými predpismi. Žalobca vo svojej žalobe neuviedol, akým spôsobom mal žalovaný práva alebo povinnosti žalobcu ako spotrebiteľa poškodiť. Obmedzil sa len na konštatovanie, že uzatvorená úverová zmluva nemá náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo však nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, nakoľko pre spotrebiteľa by z toho vyplynula len výhoda, že poskytnutý úver je pre neho bezúročný a bez poplatkov. V danom prípade jednoznačne absentuje preukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť. Pokiaľ súd vyhlási úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí (prípadne neplatnú, aj keď sa na základe nej poskytli spotrebiteľovi finančné prostriedky), žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla, práve naopak, získa výhodu bezúročného a bez poplatkového úveru, ktorý by mu neposkytla žiadna banka ani iná inštitúcia. Ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj primerané finančné zadosťučinenie, zastáva názor, že výklad právnej normy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. nie je správne aplikovaný (poukaz na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/91/2012,

rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 29C/105/2016, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/17/2018, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/50/2018). Pokiaľ aj súd v konaní vedenom pod sp. zn. 40Csp/105/2019 vyhodnotil úverovú zmluva za bezúročnú a bez poplatkov, žalobcovi mohla potenciálne vzniknúť len ujma za zaplatené úroky (na ktoré sa však pri podpise úverovej zmluvy žalobca slobodne a vážne zaviazal). Žalované bezdôvodné obohatenie mu už v konaní vedenom pod sp. zn. 40Csp/105/2019 vyplatené bolo. Iná ujma žalobcovi nevznikla, v žalobe ju neuviedol, ani nešpecifikoval. Primerané finančné zadosťučinenie nemôže ani v zmysle vyššie citovaných rozhodnutí slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov, keď žalovaný by bol postihnutý dvakrát - vydaním bezdôvodného obohatenia a priznaním primeraného finančného zadosťučinenia, čo je v rozpore so zásadou ne bis in idem (poukaz na rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 2C/299/2012, rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 10C/44/2017). Žalovanému nie je zrejmé, k akému poškodeniu práv spotrebiteľa vôbec dochádza v prípadoch, kedy súdy vyhlásia poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, následkom čoho je, že žalobca ako spotrebiteľ neplatí úroky a poplatky (s ktorými na základe podpísanej úverovej zmluvy počítal), ale len samotnú istinu poskytnutého úveru. Jediným poškodeným, ktorý po takomto rozhodnutí súdu zostane je samotný veriteľ, ktorý príde o zisk z úverovej zmluvy v podobe úrokov a poplatkov. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, ktorú žalovaný považuje za splnenú už ukrátením veriteľa o úroky a poplatky, v prípade vyhlásenia úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. V konaní je nevyhnutným skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odrazenie dodávateľa od nekalých praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu. Preto vyplatenie žalovanej sumy vo výške 300,- Eur považuje za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením sledoval. Žalovaný počas celého trvania úverového zmluvného vzťahu od žalobcu požadoval len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazal pri podpise zmluve. Takéto konanie jednoznačne nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv a povinností žalobcu zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia (poukaz na uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/185/2019, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/36/2020).

7. Žalobca odvolanie nepodal, k odvolaniu žalovaného sa vyjadril a uviedol, že napadnutý rozsudok navrhuje potvrdiť. Argumentácia žalovaného je natoľko absurdná a do takej miery sa vymyká zistenému skutkovému, že žalovaný popiera porušenie práv a povinností vyplývajúcich mu zo zákona č. 129/2010 Z. z. alebo osobitných predpisov slúžiacich na ochranu spotrebiteľa, a to všetko napriek právoplatným rozhodnutiam, ktoré tieto porušenia konštatovali. Rovnako žalovaný sa absurdne dožaduje kumulatívneho porušenia zákona č. 250/2007 Z. z. a súčasne iného, osobitného zákona, teda právne normy účelovo vykladá v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, ktorý preferuje výklad právnych noriem podľa ich účelu a obsahu (nie rýdzo podľa slov). Žalovaný opakovane lipne na takom (nesprávnom) výklade zákona, že na vznik nároku podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. vyžaduje existenciu škody, resp. ujmy na strane spotrebiteľa, hoci je tento výklad ustálenou súdnou praxou odmietaný. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015, sp. zn. 6Cdo 127/2017). Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je v tomto prípade plne opodstatnené a prekážkou nie je ani pôvodné rozhodnutie, v ktorom súd konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, ktorý vyplýval zo žalovaným vyhotovenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ by sme mali akceptovať argumentáciu žalovaného o tom, že samotné vyhlásenie zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov je dostatočné zadosťučinenie, potom by ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. stratilo akékoľvek opodstatnenie a v praxi by nemalo význam, pretože napr. určenie bezúročnosti úveru by bolo prekážkou vzniku zadosťučinenia, nie jeho podmienkou (poukaz na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/40/2014). Postup žalobcu nepredstavuje neprimerané obohacovanie sa, ale uplatňovanie zákonných nárokov, ktoré vznikli práve a iba v dôsledku protiprávneho konania žalovaného. Nebyť nečestnosti žalovaného pri vyhotovovaní zmluvy, úver by nemusel byť bezúročný a žalobcovi by nevznikli

ostatné súvisiace nároky, ako je nárok uplatnený aj v tomto konaní. Priznané primerané finančné zadosťučinenie možno považovať za primerané, čo súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil. Súd prvej inštancie zohľadnil celý rad okolností, na ktoré prihliadal pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Súd prvej inštancie napr. poukázal na to, že konaním žalovaného žalobcovi nielen hrozila ujma, ale táto aj vznikla (bod 16 odôvodnenia). Žalobca bol totiž obmedzený v nakladaní s jeho vlastnými finančnými prostriedkami, ktoré mu žalovaný odmietal dobrovoľne vydať, pričom sa jednalo o sumu 763,43 Eur. Súd prvej inštancie tiež prihliadal na satisfakčnú a sankčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia, teda zadosťučinenie musí byť dostatočné na to, aby odradilo nečestného dodávateľa od ďalšieho porušovania predpisov.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok, ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase ich podaní pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné, v dôsledku čoho bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zmeniť postupom podľa § 388 CSP.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, ak žalobe v sume 300,- Eur vyhovel (zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie), vrátane závislého výroku o trovách konania. Nebolo sporným, že predmetný záväzkový vzťah medzi stranami bol založený spotrebiteľskou zmluvou, a preto sa spravuje aj príslušnými normami o ochrane spotrebiteľa.

10. Podľa § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Zákon o ochrane spotrebiteľa teda v citovanom ustanovení priamo zakotvuje, že ten spotrebiteľ, ktorý bol na súde úspešný voči dodávateľovi za porušenie jeho práv alebo povinností, má nárok na primerané finančné zadosťučinenie.

12. Odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 „Aplikujúci režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo

spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia.“

13. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 40Csp/105/2019-19 zo dňa 20.3.2020 bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 763,43 Eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 763,43 Eur od 2.2.2020 do zaplatenia, na tom základe, že uzavretá úverová zmluva neobsahovala všetky náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho sa predmetný spotrebiteľský úver považoval za bezúročný a bez poplatkov. Z uvedeného je jednoznačné, že žalobca si voči žalovanému úspešne (aj právoplatne dňa 5.6.2020) uplatnil porušenie povinnosti žalovaným stanovenej zákonom o spotrebiteľských úveroch. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jeho odsekov 12, 17 je zrejmé, že právne priznanie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v dôsledku uplatnenia sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalovaným žalobcovi, je základom pre priznanie aj práva na primerané finančné zadostučinenie podľa ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

14. Žalovaný v odvolaní argumentoval tým, že zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa vyžaduje splnenie niekoľkých podmienok zo strany žalobcu a to, že spotrebiteľ sa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom môže proti porušiteľovi domáhať ochrany svojho práva na súde, splnenie porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, s čím sa odvolací súd nestotožnil s ohľadom na už uvedené v odseku 12 a 13. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie svojich práv, konkrétne nárok z bezdôvodného obohatenia, keď jeho žalobe súd vo vzťahu k tomuto nároku v celom rozsahu vyhovel. Splnil tak predpoklad, ktorý zákon o ochrane spotrebiteľa v ustanovení § 3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Súd prvej inštancie správne vec po právnej stránke posúdil, keď vychádzal zo záveru, že zákon pre priznanie finančného zadostučinenia žiadne osobitné podmienky nestanovuje. Uvedené v tomto odseku platí aj k námietke žalobcu, že absentuje preukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť, ktorú považuje odvolací súd za nedôvodnú.

15. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalovaného proti primeranosti výšky priznaného finančného zadostučinenia, odvolací súd poukazuje na to, že za nemajetkovú ujmu pre spotrebiteľa je možné považovať obmedzenie spotrebiteľovho komfortu vo všetkých oblastiach jeho života, najmä však vo finančnom obmedzení, ktoré žalobcovi neoprávnenými platbami v prospech dodávateľa vznikli. Pre priznanie tohto peňažného zadostučinenia nie sú stanovené žiadne špeciálne podmienky, nemôže tu však ísť o svojvôľu súdu, pretože i takto priznaná náhrada musí byť odôvodnená čo do základu a výšky a táto voľná úvaha musí byť preskúmateľná. Primerané zadostučinenie môže pozostávať z náhrady morálnej ujmy ako satisfakcie za stav, ktorý spotrebiteľ musel trpieť, keďže nie vždy vrátením neoprávnených zaplatených finančných prostriedkov sa všetko zhojilo.

16. V zmysle napadnutého rozhodnutia, súd prvej inštancie svoj záver založil na skutočnostiach, že žalovaný vo vzťahu k žalobcovi porušil spotrebiteľské právo, ktoré bolo spôsobilé privediť žalobcovi ujmu spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, teda v strate finančných prostriedkov vo výške 763,43 Eur. Priznaná má byť primeraná vo vzťahu k okolnostiam prípadu, s ohľadom aj vo vzťahu k preplatku, ktorý bol spôsobilý privediť ujmu žalobcovi obmedzením jeho komfortu vo všetkých oblastiach jeho života, najmä vo finančnom obmedzení, ktoré žalobcovi neoprávnenými platbami v prospech žalovaného vznikli, pričom žalobca musel pristúpiť k súdnemu vymáhaniu svojej pohľadávky.

17. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že podmienky v zmysle ust. 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa pre priznanie finančného zadostučinenia žalobcovi, vo forme úspešného uplatnenia

porušenia povinnosti žalovaným stanovenej zákonom, splnené boli. Úlohou súdu potom bolo správne vyhodnotiť výšku priznaného finančného zadosťučinenia so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu. Súd prvej inštancie na základe svojich zistení priznal žalobcovi finančné zadosťučinenie v celej ňou uplatnenej výške 300,- Eur. Odvolací súd má však za to, že prvoinštančný súd dostatočne neporovnal úspech žalobcu v konaní s výškou jeho nemajetkovej ujmy a s dôsledkami, ktoré platenie neoprávnených súm žalovanému žalobcu postihli, ako aj intenzitu zásahu do práv žalobcu s konaním žalovaného.

18. Žalobca sa vo veci sp. zn. 40Csp/105/2019 domohol voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 763,43 Eur. Žalobcovi bol pritom celkom poskytnutý úver vo výške 1.200,- Eur, ktorého len istinu bol povinný žalovanému vrátiť. Žalovaný síce porušil svoje povinnosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch tým, že zmluva ním pripravená neobsahovala zákonom stanovené náležitosti, avšak sankcionovaný je už tým, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda žalobca získal predmetný úver bezplatne. Na druhej strane je však potrebné zohľadniť skutočnosť, že žalobca celkom isto už tým, že musel pristúpiť k súdnemu vymáhaniu svojej pohľadávky, utrpel určité psychické napätie a stres, ktorú skutočnosť ani nie je potrebné iným spôsobom dokazovať. Obohatenie sa žalovaného vo výške viac ako 60 % dosiahnutej výšky poskytnutého úveru, muselo mať tiež nepriaznivý dopad na jeho finančnú situáciu a obstarávanie potrieb jeho rodiny. Po zhodnotení všetkých týchto okolností dospel odvolací súd k záveru, že primeraným je finančné zadosťučinenie pre žalobcu vo výške 190,- Eur, čo je takmer 1/4 zo žalovaným získaného bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd má za to, že táto suma plne zohľadňuje ujmu na strane žalobcu a predstavuje (spolu s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru) dostatočnú sankciu pre žalovaného, ktorá by ho mala pri ďalšom poskytovaní úverov odradiť od porušovania príslušných noriem na ochranu spotrebiteľa.

19. S poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie, odvolací súd v súlade s ustanovením § 388 Civilného sporového poriadku napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 190,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti (110,- Eur) žalobu zamietol.

20. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie, ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

21. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

22. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie aj na odvolacom súde v rozsahu 26,66 %, keď nezistil dôvody pre aplikáciu § 257 CSP. Žalobca dosiahol v konaní čistý úspech 26,66 % ako rozdiel 63,33 % (priznaná suma 190,- Eur) a 36,67 % (zamietnutá suma 110,- Eur), pričom žiadal v konaní priznať sumu celkom 300,- Eur. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník § 262 ods. 2 CSP).

24. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

25. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).